

SESTRA GEORGA TRAKLA

Pomračenje, plašljiv san, Margareta svira klavir. Georg leži, klonula je bela zver. **Dok ludila kuša let...** opadaju pesme devojaka u njegovom uhu. Miris oznojenih tela meša se sa vinom u njegovim nozdrama. Pre nego što se raspadne, senka Traklove sestre, naga, s pticama oko glave, upliće se u čaršave. Snu se vraća plavo lice, melanholiji. S dolaskom noći, s jaukom, budi se, drhtav Georg, i stavlja ruke u krilo sestri. Kaže joj da je sanjao zlo, čuo smrtna zvona i budio se u crnoj sobi. Tebe plaše jedra na reci, kaže mu Margareta, gitare i trudna žena koja jeca. Izadimo na trg, veče je puno šapata. Šetaju sestra i brat, zagledani jedno u drugo, drhte. Neko tužni PSALAM peva: **Postojl... utnuo vetar... Postoje... u haljinicama prepunim bede...**

U žbunju leske leže brat i sestra, igraju se zvezdama. Nisam iskušenik pa ću zadržati svoj bleđi lik u ovoj bašti, u ovom dvorištu. Slepi leševi, slepa devojčica, drhte jer me naslućuju među alejama. Baštenski zid je oboren, mračni i čutljivi su dani detinjstva. Crvi, crkva, grob je čarobnjak, zmija. Crna kiša, drvo, vetar i pastiri koji pronalaze telo (slatko a istrulelo) u žbunu trna.

Greta, kad sam te uzео za ruke ti si tihо otvorila krupne оči. Ne, George, zaboravi slast i tugu detinjstva. Nemam više ruke da dodirujem tvoj beli obraz, u hladnoj noći. Bašta je natrula, granje opustošeno. Tonem u nežnu svirku svoga ludila.

Sestre su ostišle daleko... Tek kad usnim pronalazim ih pod stubovima nastrešice: **O, kako im je kosa prepuna blata i crval**

Imam noge (srebrne), imam sobu (golu), imam sestru (umrlu). Koprivama žarim oči da bi kišile. Čudno, grobovi su prazni, moji čaršavi izgubljeni pre zime i ćutanja. Vičem u snu, devojke me prekrivaju blatnjavim haljinama. Poju, ali ne pominju dečaka, **njegovo ludilo, bele veđe, i kako odlazi, istruleo, plavičasto dižući oči.**

Stepenice ludila, duša u ogledalu, tihi bog nadnosi se nad njim. **O, brate moj, veremo se...** (kazaljke slepe i ponoć).

Da li sam umro?

Pipam svoje telo, zumbul. Crna rosa na voštanim prstima. Spokojan sam i moje su oči okrugle. Usne su mi plavetnilo, uzdasi ružičasti. Jesu li pravedni moji dani? Dokle dopire pojanje, tama? Noću, u grudima, čujem zvona. Čelo mi je pojilo golubovima. Greta me gleda, blistava, plava. Ruke su nam mršave, napregnute, čeznu Miris zrelih plodova u sobi. Jesen je. Sestra mi ne da da trulim, crno. Ona je ribar, moj blistavi mladić. Ja sam njena bludna devojčica. Noćivamo na kamenju, snujemo zaborav i utrnule anđele.

Tih odgovor ceptl kroz zagonetke ovog blagog tkanja, kaže Trakl i gleda u zlo koje se preobražava u njegovu sestru.

Šta te nagoni da stojiš mirno na trošnom stepeništu, pita ga crnina sa srebrnom rukom njegove sestre i grudima koje ga opijaju. Od tog zida on ne vidi zvezdano nebo, ali se ne otima, noćni leptir, od plamena.

Pokojnica je ubica, snevač je sladostrasnik. Osvrtanje, jabuka, dim. Ona ga ponovo posećuje. Ona ne želi da ode. Ali, ko još može zaviriti u tamnu sobu? Ko se još ledno grči i dete (mrtvo) rađa? Ko krvari, a ko je spasilac? Anđeli na rubu kladenca, žalopojka. Hodiš tamna u veče i u propast. Da li si moja sestra ili zver? U tamnim vodama, u crnoj gondolici: mrtav mesec, cvet, plač ribnjaka. Čuti, i mi smo plakali u snu, goli. Dušo, blago me opijaš, čisto, čisto. Ali sam puna nemira. Sestro, najzad te nađoh na usamljenoj čistini... Bila si: tuđa. Ali blagu bratovljevu pesmu radovao je vetar. **(U tamnom razgovoru spoznaše se muškarac i žena.)**

San (I pomračenje)

Seća se detinjstva, užasa i mraka, čutljive igre u bašti. **Iz plavog ogledala izlazila je vitka prilika sestre.** On je padao kao taman plod, koji se u snu otvarao, strašno, jer ga niko nije rastvarao u ustima. Lovio je reku u jesen, vidovitom dušom, trskom. Hvatao srebrne ribe i plodove, rušne bogove, bez mržnje, smrti i zvona. Užas mu je pokazivao svoje sivo lice, dok je dizao oči nad rasećenim grlom golubice. Bežao je jednoj devojci, njenjoj kosi i ustima. Ulicama se kotrljalo sunce. **Slatke muke razjedale su njegovu put...** Pred golim drvećem, uz reku, **pred njim se u kostretnom plaštu pojavila sestra, rasplamsala demon.** Ali se probudio u zamrljanoj sobi. Setio se deteta što krvari, izgubljenog za porodicu i dom. **Zariven u svoju čeličnu kosu,** patio je nad njim i ćutao, kao senka, blistavi anđeo. Prokletnik: Zašto si pobešla, sestro? Noćnik: Skrivam je u svojim baštama? Vidovnjak: Na tvom čelu previše je i sestrično ludilo.

Ali, ti me plašiš, kajem se, i kamenim u tvojim rukama. Tonem, prazan i razbijam ogledalo u kojem se pojavljuješ kao mladić na umoru. Ali, ja sam tvoja sestra (noć), koja guta prokletstvo i patnju. Mrvim ti hleb nad raskvašenim usnama.

Ništa ti ne mogu reći: kamen mi isparava na grudima. Leto, moja sestra je stasita

i šamar koji mi udara treperav je da joj trne

srebrna ruka.

Ona ne preti, crni. Njena su usta tamna, slaba. A ja sam zatočeni kos, granje. Uzelepršala noć, rosa.

U predvorju pakla:

zidovi
senke
oblaci
suze
dim
svežina
grob
vrt
bolnica.
Penjem se (sanjar) pre nego što istrulim. Izlazim, hladno čelo, otvaraju se kapije, anđeli, plavetnilo. Majko, ne naruči (kotrljaj) vatru (točak). Đaj mi okruglu patnju, zemlju. Pipam je, kočim se, odjekujem gladan (pacov, truli mač). Treskam nesrećan i plav. A sestra me **gleda tmaštim očima** i kaže: Otpoćini. Muk me ubija, pa ludilo. Drvenim se na pragu (silno), jer me obuzima svežina jeseni (tiha, mesećinasta). Jato žena traži svoje iznutrice (device ili njihove senke) spletene sa mesećinom (blage duše) uzdišu nad slapovima. Ja sam mladić na umoru, mrtvo jagnje. A ti si istrulelo plavetnilo, moja sestra, bleđa. I ovo šta su rekla tvoja usta, krvava: **Ubadaj, crni trnu.** I poslušao sam. Iz tvoje rane, srebrne, krv je tekla, tiho. **I pljuštao je po meni ognjeni dažd.**

Krijem glavu u čaršave pred gorućim svećnjakom, otkrivam se i propadam. Jer ti dolaziš (prolećna oluja), besomučna. Ne uspevam skloniti svoju glavu pred crnim tvojim oblakom, jezivom munjom. Zamračene duše razdireš me rukama bez daha, onemelog. **U meni utnuše strah i najdublji bol.** Podižem svoju senku, tminu. Podiže se i tvoj lik, sestro, zelenih vršika i stena kristalnih. Sestro, gledaj kako tone

bojažljiv

ćun. Kao tvoja senka lelujava, ću-

tanja umesto pozdrava.

Unuke nećemo imati da završavaju u naše jesenje svirale: pesme melanholične, usamljene. Neće ih gristi savest, plava. Alogičan svet sna neće biti i svet koji se raspada. Od ludila i smrti neće strahovati, terani kajanjem i nagonom.

Sebe neće prezirati, naći će utehu. Za mltskim područjem spokoštva, nemogućim, neće čeznuti, već u ljubavi i dobri.

Sestre ih neće držati (jedine srodne duše), u toploj, škrtjoj mekoći porodice. Sukrivci a ne žrtve, robovi svoje pomutnje, neka nikad ne budu. Neka im telo ne dikтира udes, dodiri snova i mesa neka su što dalje.

Ako je život besmislen, za mene je samo gorko odmicanje i sladak pad.

Ja, Georg Trakl, žigoean nastranoću, grozne krvi i ushitele puti, koji sam bezdan nazivao ljubavlju, svoju samoću, svoju tmurnu sudbinu, zburjen i iscrpljen (trska), žudim, žudim za snom.

Ljubavi ovo čas je blag, ne krik, već blaga opijenost čistotom.

Odbacite moje nemirne senke jer duša je tuđin na zemlji, pod njom i nebom koje ne miruje.

Svi Traklovi stihovi (uklopljeni u tekst, izdvojeni su kurzivom) citirani su prema knjizi «SAN I POMRAĆENJE», u izboru i prevodu Branimira Živojinovića, «Prosveta», Beograd, 1973.

KAKTUS I NIŠTA VIŠE

Možemo ga nazvati **Kaktusom**, jer to je doista i bio: sred naše pustare, sa bodljama okrenutim prema sebi, mnogoruk, nikad nije bio siguran kojom će rukom zadržati smrt. A imao je (ubrzao se ispostavilo) samo dva dana i tri noći na raspolaganju. Sve u svemu: pet – trenutaka odlaganja i samoće.

Nama, koji smo kopali svoje bunare i ubijali svoje žedi, nama se to činilo prekratko. Njemu je to trajalo i trajalo.

U prvoj noći, sedeo je na slanom kamenu i ujedao se za obrve (obraštao u travce).

U prvom danu, jednom od ruka (recimo petom, da bi se to moglo i naslikati), koju je držao sakrivenu pod pojasom, zahvatio je od peska oko sebe i posluživši se uhom kao pečćanikom, dugo gledao kako sporo curi vreme i senka na koju se naslonio. Nije dospao pesak jer ga je bilo više u unutrašnjem nego u srednjem uhu, pa nije slušao kako se osipa od druge noći u kojoj neobićnog je prolaznika sledio i budio, čim bi ovaj usnuo i klonući gubio vezu slušnih koščica, neophodnu za dalji put i slušanje.

Drugog dana pesak je docurio do unutrašnjeg uha, ali njemu je preostala još jedna noć, koštani, pa opnasti lavirint, puž i dva mehurića, do prestanta draži.

Poslednju noć proveo je mirno, kopajući u pesku kanal, spiralno ga uvijajući do oblika puža.

U unutrašnjost lavirinta, povijajući se prema njegovim krivinama i pazeći da ne dodiruje pečćane zidove, pružio se svom dužinom. Pre nego je svanulo, kanali su se ispunili tečnošću i prevukli finom membranom koja je podrhtavala na zvuk bubnja i trube.

Ispostavilo se: tri polukružna kanala, od kojih je izgrađen lavirint, dopirala su do ovalnog otvora gde su se slivale sve naše žedi i potrebe.

Dok smo se naginjali nad izvorom, neko je i neznanca pomenuo: Mora da je imao kakvo izvanredno čulo. **I ništa više.**